

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 21 LISTOPADA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

W najwyższym reskrypcie Jego Cesárskiéy Mości, do Głównozarządzającego sprawami duchownými obcych wyznań, dnia 27go sierpnia, 1814 roku, wyrażono: „Przychylając się do przedstawienia, przez Metropolitę Greko-Unickich kościołów, Grzegorza Kochanowicza, przy jego śmierci uczynionego, Náy miłościwiéy mianując Biskupem dyecezalnym Łuckim, Officyała dyecezyi Łuckiéy, Kanonika, Jakuba Martusewicza, Rozkazujemy uczynić rozporządzenie, około poświęcenia jego na tę dostojność, stosownie do ustaw. „

W najwyższym Ukazie Jego Cesárskiéy Mości, objawionym Rządzącemu Senatowi, dnia 9go października, 1814, przez Ministra Sprawiedliwości, wyrażono: „Jego Cesarska Mość, stosownie do postanowienia Komitetu Ministrów, Náy miłościwiéy rozkazać raczył: wyprowadzone śledztwa o majątkach, przez mieszkańców przyłączonych od Polski gubernij zagarnionych, a należących do mieszkańców innych gubernij Rossyjskich, rozpatrywać w osobnych Kommissyach, które mają się składać, pod prezydencją Gubernatora Wojenného lub Cywilného, z Prezydentów obu Sądów Głównych, gdzie się má znajdować także i Prokurator guberski, nie jako Członek, ale z urzędu swego; po przeyrzeniu zaś przez té Kommissyę, śledztwa pomienione z opiniami, mają bydź przedstawioné do Rządzącego Senatowi, dla ostateczného postanowienia. „

JW. Minister Spraw wewnętrznych, Radzca tajny, Senator i kawaler, Osip Piotrowicz Kozodawlew przedstawił do Rządzącego Senatowi, dla ogłoszenia w całym Państwie dwa przywileje: iszy wydany Inżynierowi Mechanikowi Puadebard, na wynalezione przez niego maszyny, służące do wygodniejszego prowadzenia statków z wielkim ładunkiem w górę rzek; 2gi przywilej dla obywatela miasta Nowozybkowa w gubernii Czernichowskiéy, Jakuba Bieluhina, na wynalezione przez niego dwie maszyny, iedną do wyciągania soli z jezior, drugą do łamania soli na izeziarach. Przywileje te służą na lat dziesięć samym wynalazcom i ich successorom z wyłączną wolnością robienia, używania, przedawania, darowania, w zastaw oddawania, zapisywania następcóm tych wynalazków, iako własność swoię, we wszystkich guberniach i obwodach państwa Rossyjskiego.

(z Gaz. Senac.)

St. Petersburg, dnia 6 listopada.

Cesarz Jmé półk Petersburski grenadyerów półkiem N. Króla Pruskiego; a półk pieszy Keksholmski, półkiem N. Cesarza Austriackiego, mianować raczył. (z Gaz. Rysk. Zusch.)

— Dnia 28 przeszłego miesiąca października, po krótkiéy chorobie, umarł w tutejszém stolicy Carewicz Georgiański Bachtank Irakliewicz, kawaler orderów ś. Alexandra Newskiego i ś. Anny 1ey klasy, oraz Kommandor orderu ś. Jana Jerozolimskiego. Był on synem znamienitego Cara Georgiańskiego Irakliusza: rodził się roku 1761 d. 22 czerwca. Ciało iego pogrzebiono z odpowiedniemi godności iego honorami w kościele ś. Alexandra Newskiego, dnia 31 października. Cnoty, które zdobyły serce tego Ca-

rewicza, nie tylko mu iednały miłość w rodzeństwie, ale też miłość i poważenie u wszystkich, którzy go znali. (Pocz. Pótnoc.)

Ryga dnia 25 października.

Od dnia 25 t. m. zaczęły się u nas mrozy, które ciągle dotąd trwają i dochodzą do 7 stopni. Rzeka nasza Dzwina lodem się pokryła tak mocnym, że iuż piechotą chędzic można.

Archangielsk dnia 17 października.

Płynąca przez miasto nasze rzeka Dzwina, wnoocy z 10go na 11ty zamarła. Mróz wtedy był 13 stopni. Śniegi dotąd mamy niewielkie.

Kostroma dnia 20 października.

Ustała iuż u nas żegluga: gdyż rzeki Wołga i Kostroma stanęły: od kilku dni chodzą po lodzie, a dzisiay zaczęli iuż przeieźdzać.

Katuga dnia 15 października.

Zawczora przybył tu Minister policyi, JW. Jenerał-Porucznik Bałaszow. Z okolicznosci licznego zgromadzenia Szlachty na elekcyę dany był wczora wielki obiad, iako w dzień urodzin N. Cesarzowéy Jeymości Maryi Fedorowny. JW. Minister policyi dzisia ztąd w dalszą wyiechał drogę, gościńcem do Alexina. (dnia 29 października w powrocie przybył do Moskwy.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 15 Listopada.

Cesarz Jmé Rotmistrzów Władystaw Hr. Wrba i Freidenthal, Edwarda Hr. Woynę i Ludwika Hr. Lanckorońskiego wyniosł na C. K. Szambelanów.

(Gazety Austriackie żadnych wiećcy nie przyniosły wiadomości z Wiednia; to co następnie kładziemy, bierzemy z gazet Berlińskich.)

Obecni tu Monarchowie znajdowali się dnia 5 t. m. na żałobném nabożeństwie za dusze zeszyłych z tego świata wojowników Austriackich. — Dnia 6go, Jenerał Rossyyski Cwiliniew zaślubił tu Filippinę Hrabiankę Schenk-Kastel: obrząd ślubu odprawił się zrana w kościele farnym Xięży Dominikanów, a wieczorem w kaplicy greckiey Poselstwa Rossyyskiego. Świadkami bydź raczyli N. Cesarz Alexander i W. Xiężna Katarzyna. NN. Królowie Pruski i Bawarski również się na tym obrzędzie znajdowali.

Taż gazeta Berlińska z Wiednia pod d. 11 listopada umieściła: „Dnia 6 t. m. wymienione tu zostały traktaty pokoju między Rossyją i Danią.

— Podług podanego proiektu przyszyłych stosunków Niemiec, w stanowieniu, względem wojny i pokoju, iakotéż względem ważniejszych stosunków zewnętrznych, przedniejsze państwa związku mają mieć siedm głosów: dwa Austrya, dwa Prussy; a trzy dalsze Bawarya, Hannover, Wirtemberg, po iednym. Zamiast siedmiu cyrkulów, na które w pierwiéy ułożonym proieckie miały bydź podzielone Niemcy, podług późniéy poprawionego proiektu ma bydź pięć tylko.

Pomiędzy rozmaitemi przedmiotami, które się tu traktować mają, iest zapewne iednym z najważniejszych, a do okolicznosci czasu stosowny, sankcya nieograniczonéy wolności wyznania i zupełna równość obu religijnych partyi, we wszystkich państwach i krajach Niemieckich, przedmiot, z którym tak ści-

nie jest połączone przywrócenie praw kościoła katolickiego w Niemczech, odjętych mu w Epoce Napoléona.

— Pomiedzy reklamacyami, które od różnych stron do Kongressu zostały uczynione, naygodniejsza jest uwagi reklamacja prawdziwego Xięcia Piombini, D. Luis Buoncompagni Ludovisi, który nie tylko żąda powrotu sobie tego Xięstwa, którego imie nosi, jako własności familiyné, ale też wyspy Elby (z wyjątkiem obu portów do Neapolu i Toskanii należących.)

N I E M C Y

Gazeta Ryska, *Zuschauer*, donosi, z Frankfortu pod dniem 6 listopada: liczba woysk Bawarskich między Renem i Kweychą znacznie pomnożoną została. — Jenerał Austryacki Frimont, dotąd Gubernator Moguncyi, do Austrii powraca.

— Kronika Kongressu Wiedeńskiego, zawiera z Wiednia, co następuje: „N. Marya Ludwika, w szczęściu i przeciwnościach równie wielka, zostanie z Napoleonem rozłączoną. Dojrzeła wielki względem niey układ. Mieszkanie w zamku jest przygotowane. Zdumieją się nad tym wypadkiem. Przesłanie ona byż Xiężną Parmy.”

„Dwukróć odłoni się kortyna teatru powszechnego Kongressu. Wtedy wyjdą dwa rodzaje Manifestów, które zawierać w sobie będą wszystko to, cokolwiek się ściaga do praw narodów Europejskich, urzadzenia krajów, i przyszłych stosunków Niemiec. Kongres powszechny naydalej do połowy grudnia ukończony zostanie, tak, że większa część Posłów na pierwszy dzień roku 1815, nowy porządek Europy w oyczynie swojej obchodzić będą mogli.”

— Prusy miały otrzymać prawo wolny żeglugi na Archipelagu.

— Drugiego Kongressu we Frankforcie nad Memem nie będzie; ale Norymberga ma nadzieję zostać stolicą przyszłego związku Niemieckiego, czyli mieszcem Seymów.

— Taż gazeta pod artykułem z Niemiec donosi: rozeszły się tu dwie nowe, dla Niemiec nader ważne wiadomości, które z Wiednia pochodzić mają. Pierwsza: że Belgium i Szwajcary mają być wezwane do połączenia się w jedno polityczne ciało z Niemcami. Drugą zapewnia, że mali Xiężta Niemiec mają utracić prawo, nie tylko wymierzania naywyższey sprawiedliwości, ale też administracyę, podług woli swéy, dochodów w krajach swoich. Podług zasad Ministra Szteyne, powinni oni utrzymywać listy cywilne, które z ichże dochodów wyplacane być mają.

— Powiedają, iż Hannover ma otrzymać protektorat nad Hamburgim. Warownie Harburga wzmocnione, a Hamburga zniesione być mają. — Ze strony Hannowerskiéy w Wiedniu miało być oświadczone: Król zgadza się bezwarunkowie na to wszystko, cokolwiek prawo Stanów i osobiste poddanych niemieckich zabezpieczyć może, które ani przez zniesienie Rzeszy, ani przez akt związku Reńskiego nadwerżone nie były.

— Woyska Rossyyskie miały już opuścić Hamburg, ale za przybyciem gońca Angielskiego ieszcze się zatrzymały; ukazanie się tam dwóch oficerów pruskich wielkie zastanowienie sprawiło. — Nowina, że niektóre prowincye, do Bawaryi teraz należące, wkrótce doznają odmiany, sprawiła w Monachium nieprzyjemne wrazenia.

Gazeta *Oesterreichischer Beobachter* donosi z Niemiec: Jeneralny Gubernator Saxonii, Xiężę Replin, stosownie do otrzymanych rozkazów, sprawowane przez niego dotąd w imieniu Mocarstw Sprzymierzonych, rządy Królestwa Saskiego, oddał tymczasowey Pruskiéy Administracyi. — Woyska Rossyyskie, które były dotąd w Holsztyńskim, pod naczelnym dowództwem Jenerala Beningsena, rozpoczęły już marsz swój na powrót do swéy oyczyny.

— Kraie w Niemczech, które do skończenia układow w Wiedniu zajęte woyskami i podlegają tymczasowemu rządowi, są: 1) Królestwo Saskie i kraie między Renem, Mozą i Mozellą, pod rządem Pru-

skim; 2) kraie między Mozellą, Renem i granicami francuzkimi, pod Austryackim i Bawarskim; 3) W. Xięstwo Frankfortskie (wyjąwszy Xięstwo Aschaffenburgskie, jako ostatecznie Bawaryi odstąpione) i Biskupstwo Bazyleyskie pod Austryackim.

S Y C Y L I A.

Dnia 22go października w Palermie uroczyscie Parlament został otworzony. Król dnia tego o godzinie 11ey przed południem z Xięciem następcą tronu i familią Królewską udał się do miejsca na obrady przeznaczonego, a zasiadłszy na tronie, rozkazał Protonotaryuszowi Królestwa następującą czytać mowę:

„Przezacni Parowie, zacni Reprezentanci narodu!

Nanowo w tém szanowném ukazując się miejscu, cieszę się, iż mogę kosztować słodyczy nayczęśliwszych nadziei. Otoczony Radzcami korony, widzę tu mądrych obywateli, którzy przez wolny, z prawem zgodny, wybor, stali się organem życzeń ludu. Ileż nie powinienem od nich oczekiwać dobra dla sławy i szczęścia tego ludu?

Niedawnóm z tegoż wyraził miejsca, czego wymagają powszechna sprawa i powszechny honor. Miłość moiego ludu zaniósła ten głos do nayodleglejszych części Królestwa, i jestem przekonany, iż w tej chwili, kiedyście się zgromadzili, jako tłumacze życzeń powszechnych, nie ma już potrzeby wzywać gorliwości waszey i waszey czynności w tym celu.

Mniemam atoli, że, im częściej z doświadczenia mówię, tém istotniey dla większey gruntowności zasad, powtórzyć powinienem, iż wzniesiona już budowa do swéy zupełności przywiedzioną być powinna. Kiedyśmy przyjęli rząd podobny temu, przez który, wielki i świetny naród, do zadziwiającéy potęgi, a godniejszey ieszcze podziwienia, pomyślności doszedł; potrzeba, abyśmy ten rząd na trwałych oparli podstawach; przystosowali do naszéy ziemi; i zabezpieczyli fundamenta, na których ma polegać ta wielka budowa.

Prawo wiele ważnych punktów bez ostatecznego zostawiło rozwiązania. W wielu innych pozostałe części dawnego planu, nie zgadzają się z abrysem nowego. Braknie ieszcze temu Królestwu na wielu potrzebach, które posiadają te kraie, gdzie formy podobnego rządu nabyły już tej mocy, która istotną jest dla uczynienia ich kwitnącemi i potężnemi.

Widzicie iednak, iż potrzeba pracować nad tém, ażeby gmach téy budowy nie runął, i nie zagrzał się w rozwalinach starego i nowego planu. Znaio-me wam są pierwiastki, nad któremi zastanawiać się macie, aby tę utworzyć zasadę: stan wychowania i publiczney edukacyi; stopień siły i tegość powagi rządu; oznaczenie wzajemnych stosunków i swobód między różnemi klassami obywateli; moc wpływu dawnych zwyczajów; powszechny kierunek interesów i zwyczajna nietrwałość ludzkich dzieł i mniemań; oto jest, czego w zupełném zaufaniu czekam ustalenia od mądrości waszey.

Zacni Reprezentanci narodu! czuicie w cały rozciągłości, iak wiele wam zależy na utrzymaniu godności narodowey. Byłby to bardzo zły początek nowego rządu, gdybyśmy niszczenie się z długów Stanu, naruszeniem rzetelności i wiary skazili; albo żądali, iżby można było zażywać spokojności, bez utrzymywania siły; a siłę bez podatków. Wydałem rozkaz, aby wam podano wszelkie potrzebne wiadomości o stanie skarbu.

Namyslajcie się dobrze nad tém, iakby należyte urządzenie dochodów poiednać z interessem każdego w szczególności, i z interessem całej naszej społeczności narodowey. Wzniescie się do tych wysokich myśli i uczuć, że dobre urządzenie dochodów kraju, nie tylko jest iedynym środkiem opędzenia potrzeb publicznych; ale też rękoymią powszechnéy pomyślności, środkiem pomnożenia bezpieczeństwa

obywatelskiego, pobudką do czynności i pracowitości, wręście niewyczerpanym źródłem energii, bogactw i świetności. Wśród terazniejszego położenia stosunków politycznych, żaden naród nie może być obojętnym widzem wzrostu innych narodów. Cofa się ten, kto nie postępuje na przód. Nie może ten żadnego rościć prawa do utrzymania swojego bytu, kto nie idzie za powszechnym kierunkiem, i nie postępuje z szybkością, odpowiednią stosunkom.

Ale przed wszystkimi rzeczami najpierw urządzić te przedmioty, które bez obrażenia powagi i spokojności odkładaniem być nie mogą.

Uwolnione zostało królestwo od fałszywej monety. Złe to już się było wcisnęło i podkopywało bezpieczeństwo publiczne; ale mężnie i szczęśliwie odparto zostało. Do was teraz, należy uleczyć, co naprzedzły, rany, przezeń zadane. Oby ten wypadek w nikim smutnych nie wzbudził przypomnień.

W czasie przeszłych wypadków, za poręką angielskiego rządu, zrobiono dwie pożyczki, które prędko przyjąć, i postanowić środki, iak one mają być wypłacane, jest jednym z najpierwszych obowiązków rzetelności, owszem mógłbym powiedzieć, wdzięczności dla sprawiedliwego i wspaniałego narodu, którego przymierzu i ślachtetnej pomocy, po większej części, winniśmy to dobro, którym się cieszymy; a jeszcze więcej obowiązani będziemy za to, którym wkrótce i stale cieszyć się spodziewamy. Nakoniec winienem wam zalecić wojsko. Niegodną jest was, dopuścić tego, aby wypłata żołdu była opóźniana dla tych, których honorowi powierzona jest obrona kraju, a którzy w ostatnich teraz czasach imię i sławę broni naszey tak wynieśli.

Mości Panowie i obywatele! najmocniej pragnę, ażeby znowu największa zgoda, iedność i wzajemna ufność we wszystkich odżyła. Największy dowód przywiązania, który mi dadź możecie, jest, kiedy się ochoczo i szczerze przyłożycie do zaspokoienia tej istotnej potrzeby mego oycowskiego serca.

Wreszcie z tego, co zaszło od czasu zamknięcia ostatnich posiedzeń Parlamentu, nie mam wam donieść nic ważniejszego, nad to nie śmiertelne dzieło, które potężne mocarstwa, dla ustalenia powszechnego dobra, przedsięwzięły. Wielki Kongres, któremu równego, podobno, nie ma w historii, pracuje nad zasadami, któreby trwałość pokoju i bezpieczeństwo zapewnić mogły. Głównym celem stosunków Europy jest, zwrócić wszystko do dawniej słuszności, równowagi i spokojności.

Ale póki te dobroczynne skutki zupełnie osiągnięte nie będą, póty nieodbitą jest koniecznością powiększenie czynności i troskliwości.

Los Sycylii jest zabezpieczony. Zeby zaś mógł być ustalony, należy się opatrzyć w najpotężniejszą obronę. Duch wojny bardzo często uczynił ludy wielkimi i potężnymi: bo siły i chęć iednoczył. Mamyż tej chwały odmówić dla ducha pokoju?

Sprawca i świadek ciągłej pomyślności Sycylianów, w ich wdzięczności i miłości znajdować będą najsłodsza pociechę dla tych lat, które zostają mi jeszcze do życia; lata zaś te z tą samą dobrocią i przychylnością poświęcę dla ich dobra.

(z Gaz. Oestr. Beob.)

H I S Z P A N I A.

Król wydał nie dawno pismo okolne do wszystkich przełożonych Kościołów hiszpańskich, którego treść jest następująca: „Przejęty najwyższą boleścią z powodu zepsucia obyczajów, które się we wszystkich klassach narodu rozszerzyło, a którego źródłem była niekarność wojsk; rozkazuję Arcy-Biskupom, Biskupom, Prałatom Królestwa Hiszpanii i Indyj, aby w tej rzeczy, którą serce moje tak zasmuca i dręczy, wydali listy pasterskie, po swoich dyecezyach. Plebani powinni te listy pomysłowo czytać, potem mówić do ludu i nauczać, dla skłonienia go do pełnienia powinności swoich. Ze zaś główną zasadą poprawy obyczajów, w czem

pewni jesteśmy pomocy Bożkiej, powinno być wychowanie; obowiązkiem przeto jest Plebanów zachęcać rodziców, aby dzieci swe do Kościołów posyłali, dla uczenia się w nich nauki chrześcijańskiej, która ma być dawana przynajmniej trzy razy na tydzień. Spodziewam się, iż zakony gorliwie także przyłożą się do tego. Jest oraz wolą moją, aby Arcy-Biskupi i Biskupi, niezwłocznie przywrócili missye, od których i Madryt wyłączonym być nie powinien. &c. &c.

Dziennik Rozpraw, (*Journal de Débats*), zawiera z Burgos pod dniem 28 października, co następuje: „Wiadomości, które z Madrytu odbieramy, nie nader są przyjemne. Choć spokojność publiczna w tej stolicy dotąd zaburzona nie została, wzbudziła przeciw trwogę i troskliwość surowe środki, których ciągle używają przeciw Frankmasonom, i tak nazwanym *Liberales i Afrensesados*. W Madrycie rozeszła się pogłoska, iż miasto *Havanach* za niepodległe się ogłosiło, i że wojsko składające jego garnizon, działa łącznie z insurgentami, którzy Deputacją do Londynu wysłali, dla wyjednania protekcji rządu angielskiego. Powszechnie iednak rozumieją, że wiadomość ta jest fałszywą, i że rozgłoszona została przez samych tylko przyjaciół Korteżów, którzy się do naszych kolonij schronili, gdzie zapewne nie za posłuszeństwem dla terazniejszego rządu mówić będą. — Twierdzą także, iż Xiążę *San Carlos* niebawem się z Ministerjum usunie. — Dwie dywizye wojskowe, które w *Staréj Kastylji* konsystowały, otrzymały rozkaz, udadź się do *Nawarry i Arragonii*. ”

Gazeta Francuzka pod dniem 23 października donosi z Madrytu: „Król mianował 8 Szefów eskadry na Jenerał poruczników, a 24 Brygadyerów wojska morskiego na Szefów eskadry. — Kanonia, którą Xiądz *Błażey Ostolaza*, honorowy Kapelan Królewski otrzymał, rocznego dochodu czyni 70,000 fr. jest to iedno z najbogatszych beneficjów duchownych w Hiszpanii. — Król pozwolił Podporucznikowi artylleryi, *Don Manuel Zacaris*, który z depoięćw hiszpańskich w *Nancy* do awangardy Jenerała Rosyjskiego Hrabiego *Płatowa* przeszedł, nosić ozdobę orderu s. *Anny* 3ciej klasy, którą mu udzielił N. Cesarz Jegomość *Alexander*. Razem Król pozwolił temu oficerowi używać tytułu *Notable* miasta *Toul* w *Lotaryngii*, który mieszkańcy tego miasta dali mu na pamiątkę usług, iakie on w czasie oblężenia tam uczynił. — Zapewniają, iż regiment gwardyi *Walońskiej* i wszystkie inne korpusy wojska, na żołdzie hiszpańskim utrzymywane, wkrótce rozpuszczone być mają. Szrodek ten, mógłby na pierwszy rzut oka pochlebiać miłości własnej narodu; ale odbiera on stanowi wojskowemu wiele ludzi, którzy się nader chwalebnie okazali w tylu woynach, któreśmy więcej, iak od sta lat prowadzili. Gwardye *Walońskie*, w każdym czasie, dawały dowody szczególniejszej wierności ku naszym Monarchom; i zdaie się, iakobyśmy chcieli na przyszłość samym sobie być zostawieni. — Jedna z gazet francuzkich powtarza pod artykułem z *Valadolid* dnia 22go października doniesienie, że Xiąże *San Carlos* Ministerjum opuścił, a *Don Gordoqui* miejsce jego otrzymał.

W Ł O C H Y.

Dnia 2 listopada Hr. *Bellegard* z *Medyolanu* na kilka dni do *Alexandryi* wyjechał. — W *Parmie* dnia 22 października wyszło biskupie ogłoszenie względem zachowania świąt; a 25go Gubernator ieneralny ogłosił przedłużenie amnestyi dla dezertorów. — We *Florencyi* wyszło obszerne urządzenie, iak ma być na przyszłość sprawowany wydział sprawiedliwości. — Poseł hollenderski przy włoskich dworach *P. Rheinhold*, który dnia 11. października listy swe wierzytelne W. Xięciu *Toskańskiemu* złożył, w tymże celu do *Rzymu* wyjechał. — Jedna z gazet Paryżkich donosi z *Rzymu*, iż *Don Francesco*, Infant hiszpański, który nie dawno Kardynałem został mianowany, odmienił swe powołanie i złożył sukienkę

duchowną — W Rzymie ogłoszono przysięgę, przez którą Hrabia wenecki *Todeschi*, który umarł w roku 1812, wyrzekł się towarzystwa *Illuminatów*. Wyrażono tam iest, iż on należał do loży ich w *Roveredo*, przyjęty za prezydencji *Cagliostro*, i że planem tego towarzystwa było burzyć religią, przez wysmiewanie ię przepisów i obrzędów, mieniąc ię bydź dziełem przesądów. — Uniwersytet i Akademia Turyńska na smutny los przysłała. Przez niedawno wydany rozkaz królewski, utraciła ona nietylko wszystkich swych proffesorów Teologii, którzy za czasu należenia Turynu do Francyi, musieli nauczać czterech zasad kościoła gallikańskiego, ale też wszystkich swych sławnych mężów w Fizyce, Matematyce, Medycynie, &c. Proffesorowie *Canavesi*, *Puniva*, *Rossi*, *Balbis*, *Philipi*, *Sladini*, *Bizzetti*, *Vasalli-Candi*, *Brugnoni*, *Valperga-Coluso*, *Vernazza*, *Garmagnono*, *Reineri*, *Cereso*, *Bruno*, &c. z mieysc swoich oddaleni zostali. — Dnia 27 października Xiężna *Wallii* z *Florenicy* do *Rzymu* wyjechała. Przez czas bawienia swojego we *Florenicy*, odwiedzała wszystkie instytutu nauk i sztuk, a na teatrze z wielkimi oklaskami była przyjętą. *P. Leoni* miał zaszczyt złożyć Ję tłumaczenie swoje na ięzyk włoski dwóch tragedyy *Shakespeara*. — Dnia 29 października Oyciec święty z *Castelgandolfo* do *Rzymu* powrócił. Xiężę *Canino* (*Lucyan Bonaparte*) w *Castelgandolfo* prezentował Oycu s. małżonkę swą i dzieci, które niedawno z *Anglii* powróciły, a od Oycza s. naylaskawiey były przyjęte. — Z *Rzymu* wysłany został Podpułkownik na spotkanie Xiężny *Wallii*, która na 31 października iest tam spodziewana. — Poszukiwanie w *Rzymie* sprawy szyderskiego wiersza przeciwko rządowi, za prześladowanie Frankmasonów, który się nie dawno na statuy *Paskwino*, ozdobionej insygniami frankmasonskimi, był ukazał, dotąd zostało bezskuteczne. — Dnia 22 października Król Neapolitański znajdował się na manewrach 16 batalionów piechoty, 16 szwadronów iazdy i iedney dywizyi artylleryi.

(z *Gaz. Oestr. Beob.*)

AMERYKA PÓŁNOCNA

Washington, dnia 20 września.

Gdy się zupełna liczba Członków na kongres zgromadziła, Prezydent kazał przesłać do nich poselstwo, którego brzmienie iest następujące: „Sądziłem, iż was wczesniey wezwać byłem powinien, częścią dla uchwalenia summ potrzebnych, częścią zaś dla uniknienia wszelkię straty czasu, w terażniejszych układach o pokóy z *Brytanią W.*; albowi też dla obmyślenia dzielnych środków, ieslibysmy byli przymuszeni dalszą prowadzić wojnę. Jeżeli z jedney strony odwołanie rozkazów gabinetowych i przywrócenie powszechnego w *Europie* pokoju, przez co zniknął powód zabierania maytków na okrętach amerykańskich, każe nam mieć nadzieję, że pokóy będzie przywrócony; z drugiey strony nieprzyięcie przez rząd *Brytani W.* oświadczonego przez Cesarza *Rossyjskiego* pośrednictwa; tudzież zwłóczenie ichże samych projektów do układów o pokóy, a szczególne zasady i sposób, w prowadzeniu terażniejszey wojny przyjęte, zmuszają wnosić, że gabinet angielski większe, niż kiedykolwiek postanowił zamiary przeciwko prawóm i pomysłności naszego kraju. Zapominając na trudności prowadzenia wojny w oddalonym kraju, z ludem wolnym, a szczęściem swoim upoiony, karmi się ten gabinet nadzieją, iż zwiększy potęgę, która w nadużyciach swoich tak strasną się stała dla cywilizowanego i utrzymującego handlowe związki świata. Pomimo tak wielkich sił, w terażniejszey kampanii użytych, mało ma nieprzyiaciel nasz powodów chępienia się chybaży ostatniem swém przedsięwzięciem na tę stolicę i w bliskości założoną *Alexandryą*, iakby czem

wielkiem, chciał się pochwalać, zkad następ swój tak śpiesznym uczynił, iak samo przedsięwzięcie chwalem. W innych swych działaniach na głównym miał względzie, dręczenie osób szczególnych, przez co hańbę tylko na oręż *Brytani* ściągnął. Ale też i w tych napadach, znalazł nieprzyiaciel odpór, a nawet oba powyżey wspomniane przedsięwzięcia, chociaż momentalne ukazywały korzyści, nie mogą się równać z tą stratą, którą imię *Anglii* na całym świecie poniosło, kiedy nieprzyiaciel, nie tylko prywatną własność wydzierał, ale też burzył gmachy publiczne, które, iako pomniki sztuki, podług praw wojny, narodom cywilizowanym właściwych, obronę znaleźć powinny były. Na naszą stronę możemy przywieść wielką liczbę czynów wojennych, które broni *Amerikanów* wielki przynoszą zaszczyt. (Tu wspomina wiadome wypadki). Jenerał *Jackson*, na czele milicyi, wielką liczbę pokoleń dzikich odparł, a późniey pokóy z niemi zawarł. Na naszych też granicach północno-zachodnich, wiele licznych pokoleń dzikich *Indyanów* zjednoczyło się z nami. I na morzu też utrzymaliśmy sławę broni naszej. Kapry nasze, wbrew ogromney nieprzyacielskię na morzu sile, wiele bogatych zagarnęły zdobyczy, a razem dowiodły, iak niesprawiedliwą i niesłuszną iest blokada, która tym tylko okryć się musiała pozorem, iż iest dla niszczenia handlu narodów neutralnych ze Stanami Zjednoczonymi. Dla oparcia się układóm wojennym nieprzyiaciela, liczne korpusy milicyi do czynności zostały wezwane, co wielkich wydatków było przyczyną. Dla oszczędności zechce zapewne kongres dopełnić wojsko regularne, a w niem utworzyć korpusy piechoty i iazdy, które na dłuższy czas, niż milicya, do pełnienia służby byłyby obowiązane. Summy, które w przeciągu dziewięciu miesięcy, od dnia 15 czerwca wpłynęły do skarbu, wynosiły 32 miliony dollarów; z tych 11 milionów było z dochodów Stanu. Ostatnie 21 milionów pochodziły z pożyczki. Publiczne wydatki Stanu w tymże czasie uczyniły 34 miliony dollarów. Pierwszego lipca było ieszcze 5 milionów dollarów w skarbie. Przez natężenie działań wojennych, wydatki ogromnie się pomnożyć muszą. Nie możemy nie wyznać, że terażniejsze położenie kraju naszego, wielkich natężeń wymaga. Dumny ze swę na morzu przewagi, a dążący do wyłącznego na oceanie panowania, sięga po nie nieprzyiaciel, z krzywdą naszej marynarki i naszych rękodzielni. Barbarzyńska polityka iego, nie oszczędziła nawet pomników gustu, któremi naród nasz wznoszącą się przyozdobił stolicę. Od takiego nieprzyiaciela powinniśmy oczekiwać nayniegodziwszych użycia środków. Ale pogróżki iego i okrucieństwa, zamiast odebrania nam mężstwa, wzbudzą we wszystkich sercach naywiększą nienawiść, która wtedy tylko ustanie, kiedy nieprzyiaciela zupełnie z granic swych wypędzimy. Widzieliśmy zawsze, iak ochoczko *Amerikanin* składał swe podatki, z iaką odwagą i mężstwem szedł przeciwko nieprzyacielowi. Nie pierwiey *Anglii* wydaliśmy wojnę, aż kiedy ona już tysiąc *Amerykańskich* okrętów zabrała, i tysiące naszych żeglarzy nayuciężliwiey prześladowała, a razem oświadczyła, iż rozkazy ię gabinetu póty nie będą odwołane, póki nie będzie zmuszoną *Ameryka*, do zawarcia pokoju, któryby na sprawiedliwych i niewzruszonych polegał zasadach, w przeciwném zaś zdarzeniu postanowiła z naywiększym natężeniem prowadzić wojnę. (*) *James Madison*.

(*) Inna ieszcze krąży mowa Prezydenta, w której są te wyrazy: *Anglia* żądała ogromnych ofiar w krajach i wyłączenia *Amerikanów* od prowadzenia handlu z *Indyami* i *Chinami*.

Gazeta Kuryera Litewskiego, w zwyczajnym, jak dotąd, formacie i czasie, i na rok następny, 1815, wychodzić będzie. Prenumerata: dla odbierających przez pocztę, na rok rubli srebr. 14; dla odbierających na mieyscu w *Wilnie* na rok rubli 9. Odbierający, przez pocztę mogą prenumerować rocznie lub półrocznie; na mieyscu zaś w *Wilnie* mogą i kwartalowie, płacąc złch 15. — Przyymie się prenumerata: w *Wilnie*: w *Expedycyi Gazetney Pocztańtu Litewskiego* i w *Redakeyi Gazety*; w innych zaś guberniach, we wszystkich *Kantorach* i *expedycjach pocztowych*.

6 Лишовскій Господинъ Военный Губернаторъ, ошмѣнивъ положеніе Виленскаго Губернскаго Правленія, учиненное и опубликованное безъ Его согласія, чтобы шажущіяся Обыватели минуя установленный порядокъ не подавали прямо къ Ему жалобъ, дабы шѣмъ по напрасну не затрудняли Его; спѣшишь симъ извѣстить: что онъ по прежнему всегда принимаетъ подаваемые Ему прошенія, и что за трудъ себѣ не поставляетъ выполнятъ свой долгъ, доставленіемъ каждому законнаго покровительства по званію Его и на основаніи того, Всемилостивѣйшаго участія, которое Его Императорское Величество вбравъ изволишь въ благоденствіи и щастии обывателей Вилны, и Виленской Губерніи. Ноября 3 дня 1814 года.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Posiedzenia Parlamentu angielskiego dnia 8go listopada otworzone zostały. — W Paryżu Jenerał ieden za mowy buntownicze aresztowany został. — Poseł hiszpański, który Jenerala *Mina* aresztować kazał, z Paryża wyjechać musiał. — Zapewniają, iż Król Saski na przyszłość we Frankforcie nad *Menem* mieszkać będzie. — Jedną z najtrudniejszych okoliczności dla Kongresu jest postanowienie względem *Neapolu*. Mówią, iż Królowi *Joachimowi* ofiarowano W. Xięstwo *Bergu*, ale Prussy nie zezwoliły na to. — Deputowani Genuescy po długo napróżno szukanym przystępie do Xięcia *Metternich*a, dowiedzieli się nakoniec, iż kraj ich do Królestwa Sardyńskiego wcielony będzie. — Mówią w Paryżu, iż Xięzę *Taillerand* dla tego tylko był do Wiednia posyłany, aby w czasie jego niebytności w Paryżu mogło się przygotować zupełne jego oddalenie. — We Francyi żołnierze staréy gwardyi, którzy urlopowani byli, na nowo do chorągwi powołani zostali. — Gubernator *Barcelony* w odezwie swoiéy oświadczył, iż wszyscy ci oddani bydź mają pod sąd Kommissyi wojskowej, którzy będą mówili za dawniejszym rządem *Józefa*, równie i ci, którzy słysząc podobne mowy, nie donoszą o tych, których o tém mówiących słyszeli. Donosicielóm zapewnioną jest stosowna nagroda. — W Hiszpanii pospólstwo wiele osób duchownych zamordować miało. — Patriarcha, który do *Lizbony* przybył, jest okręt pod obnego imienia.

Woyska, które Holendrzy w Belgium mają, są na ich żołdzie. Załoga w *Namur* składa się ze 4,000 ludzi, a miesięczny iey żołd 100,000 fr. wynosi. — Dochód z cła w *Havre* w miesiącu października był 1,500,000 fr. — Zandarmerya Wirtemberska poymała w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu 53 złodzieiów, 71 różnych winowayców, 363 włóczędów, 590 żebraków, 6 konskrypcyonistów i 41 dezertérów, w ogóle osób 1,064. — Do *Hannoweru* przyszło wiele srebra i naczyń miedzianych dla Królewskiego Dworu. — Królowá Bawarská od kilku dni jest chora. — Dowódzcy *Kadyxu* dano nieograniczoną władzę: zakazał on w *Kadyxie* i *Maladze* noszenia wszelkiej broni: ochotnicy *kadyxey*, których liczba do 8,000 głów wynosi, także powinni broń złożyć. — Zapewniają, iż znaczny oddział woyska austriackiego póydzie, dla uważania woyska neapolitańskiego, które się do *Ankony* ściągá. — Dnia 29 października Kardynał *Szkoty* ochrzczył w Rzymie 4 żydów: między nimi kupca Rzymskiego *Alatrego*, któremu dano imię *Raymund*, i byłego zandarma francuzkiego *Rafala*, rodem z *Metz*, temu dano imię *Augustyn*, i t. d.

— Gazeta *Powszechna*, z Francyi pod d. 27 października donosi: „Xięzę *Bassano* (*Maret*) mieszka z familią swoią w *Dijon*. W czasie niedawnéy tam bytności Hrabiego *Artezji*, złożył mu uszanowanie

Jaśnie Wielmożny Litewski Woienny Gubernator, odmieniwszy uczynione i opublikowane, bez jego zgodzenia się, postanowienie Wileńskiego Gubernskiego Rządu, aby Proceduiący Obywatele pominawszy ustanowiony porządek, niepodawali Jemu prośb, izby przez to niezatrudniać go daremnie, pospiesza zawiadomić: że on tak, iako i wprzódy, zawsze przyymie podające się do niego prośby, i niema sobie za trud wypełniać swej powinności: okazując każdemu sprawiedliwość i protekcyą wedle obowiązku swego i na mocy tego to Najmilszszego uczęsnictwa, iakie Jego Imperatorska Mość raczy brać w szczęściu i pomyślności Obywateli Wilaa i Wileńskiej Gubernii. — Wilno Listopada 5 dnia 1814 roku.

swoie, który go bardzo łaskawie przyjął, i rozmawiał z nim przez kwadrans. Xiężna *Bassano* była także prezentowaną Hrabie i dobrze przyjęta. Xięzę *Rovigo* (*Savary*) od kilku miesięcy mieszka w dobrach swoich i rzadko przyjeżdża do Paryża, samym się prawie bawi połowaniem. Xięzę *Vicenza* mieszka w dobrach swoich, *Caulaincourt* zwanych, w *Normandyi*. Żyje z wielą przyjaciółmi, którzy u niego mieszkaia. Ożenił się niedawno z Hrabinią *Canisi*, dawniey Damą honorową Cesarzowéy *Jozefiny*. Mówią, iż on pracuje około pamiętnika, w którym mają bydź umieszczone ważne wiadomości, względem uwięzienia Xięcia *d'Enghien* i wiele okoliczności, dotąd ukrytych światu.

— Od niejakiego czasu cały *London* zaięty jest rozmowami o przypadku okropnym, który się zdarzył w tymże mieście dnia 17 października. W browarze *PP. Meux*, leżącym w *St. Giles*, i otoczonym domkami, w których ubodzy ludzie mieszkali, między godziną 5tą a 6tą wieczorem, z wielkim hukiem rozpękł się czop, w którym zacieraią porter, a w którym się do 6,000 beczek znajdowało. Porter szybkim pędem wylał się na domy otaczaiące browar: pękły ściany, zawaliły się budowy i kilka ludzi utraciło życie w zwaliskach i wylewie. W iednéy izbie znajdowało się 4 ludzi: walące się ściany przebiły podłogę i ludzi tych do piwnicy wrzuciły, gdzie w porterze utonęli; z innéy izby wypłynęła z portelem cała rodzina, która wtenczas właśnie przy herbacie siedziała. Matka pilnuiąca zmarłego dziecięcia, razem z drugim żywym, w zwaliskach się zagrzebła; do 15 osob liczą, które w tém zdarzeniu życie ukończyły. Czop, którego pęknięcie tyle sprawiło nieszczęścia, miał bydź na cztery piętra wysokości. Różne już o tém przypadku pisały gazety. Niektóre liczbę beczek zawieraiącą się w tym czopie, do 9,000 podnosiły.

— Jedna z gazet Angielskich, pod d. 1 października, donosi: że na szkockiey wyspie *Magee*, rybak, nazwiskiem *Dallen*, za pomocą wyuczonego psa, złowił żywcem morską *Syrenę*: do biodr, podobna jest zupełnie do kobiety, dalszy zaś kształt jest ryby. Kolor części ludzkiey jest biały; włosy na głowie, dłuższe nad łokieć, koloru ciemnozielonego; oczy czerwone, usta wielkie, nos płaski; u rąk tylko cztery palce. Stworzenie to, utrzymywane przez rybaka w naczyniu napełnioném morską wodą, żywi się samemi rybami, a naybardziejzie lubi śledzie.

PODRADY.

3 Jenerał Prowiantmeyster i Kawaler Łaba z powodu potrzeby dostarczeń w dosyć znaczney ilości mąki, krup, owsa i siana do różnych miejsc Gubernii Wileńskiej i Grodzieńskiej i Obwodu Białostockiego, dla woysk w tych Guberniach rozłożonych, wzywa życzących podić się takowego dostarczenia,

a w szczególności obywateli Gubernii Litewskich, naywięcý do tego sposobności mających, z warunkiem, iżby wszyscy ci, którzy się podejmą wziąć takowe podrady, chcieli stawić się, lub zesłać umocowanych przez należyte plenipotencye do Wilna, do Jenerała Prowiantmeystra Łaby, przez którego wskazane będą miejsca, do których mają się czynić dostarczenia, ilość potrzebnego prowiantu i furażu, oraz terminu; a po uczynieniu należytych umów względem ceny i terminów dostarczeń, zgodnych z potrzebami i dogodnościami dla Skarbu, natychmiast przystąpi się do zawarcia z podejmującymi się lub ich pełnomocnikami formalnych kontraktów. Nadto Jenerał Prowiantmeyster Łaba nie sądzi byź nad potrzebę upewnić wszystkich tych obywateli i innych chcących się podjąć takowego dostarczenia, z którymi zawierają się będą kontrakta na dostawkę prowiantu i furażu, iż opłaty za nie pieniędzy uskuteczniane będą w swoim czasie, a to nieodmiennie w tych terminach, które w kontraktach się oznaczają, bez najmniejszý zwłoki, i że dla ulgi dostarczających, w tém co się tycze iak nayprędzszego wykonania przyjętych przez nich obowiązków, Jenerał Prowiantmeyster we wszystkich prawnych zdarzeniach, czynić będzie wszelką, iaką tylko można, pomoc. Życzący sobie podjąć się takowych dostarczeń, mogą dla oświadczenia swoich życzeń i warunków przychodzić do Jenerała Prowiantmeystra od datty terazniejszego ogłoszenia codzielną zrana od godziny 9ey do 12ey z południa, ostateczne zaś ceny, aby były oświadczone nie później, iak dnia 22go terazniejszego miesiąca, a to nieodmiennie.

Podpisano: Jenerał Prowiantmeyster Łaba.

1. Od Kommissyi Wileńskiej Prowiantkiego Depozytury wzywają się życzący przyjąć na siebie dostarczenie do Wileńskiego Prowiantkiego magazynu 20,000. pudów siana, i mogą dla licytacji przychodzić co dzień, aż do dnia 29. Listopada, rano od godziny 9ey do wtórey, z prawnymi ewikoyami. Dnia 19. Listopada 1814. Roku. Siódmej klasy *Moysciow*

WEZWANIE

1. Niżej podpisany twierdzą wydanych mi pełnomocnych Plenipotencyow od przeznaczonych Naywyższym Jego Imperatorskiej Mości Ukazem dla Małoletniej Xiężniczki Stefanii Dominika Córki Radziwiłłowny Opiekunow, rozpoczynając czynne zajęcie się interesami i urządzenie Dóbr Dziedzicznych w Imperium Rosyjskiem i Księstwie Warszawskim położonych, a do Dziedzictwa wzmienioney Xiężniczki przynależnych, do otwarcia udzielney w Mieście Nieswieżu Kommissyi na rozpoznanie wszelkich interesow do masy Dóbr zesłego Xęcia Dominika Ordynata sciągających się udeterminowaney, konieczną nayduię potrzebą obiasnić się o stanie tychże Dóbr i licytujących się onych rozmaitych stosunkach — W tym przeto celu przez niniejszą Awizacyą wzywam wszystkich do wzmienioney Dóbr Masy interessowanych, a mianowicie, wierzycieli summ piędznych, Dzierżawców za różnego tytułu prawami Ziemskimi własności, nie mniej iakiego bądź nazwania pretensorów, a razem dłużników tegoż Xięcia Dominika, iżby (nim utwierdzić się mająca Naywyższym Ukazem Kommissya urzędowe działania swe rozpocznie) o prawach za iakimi władają Majątkami, o dowolach swych należnościow i wszelkich z Masą Dóbr Radziwiłłowskich w urządzeniu dziś moim naydujących się stosunkach, mnie mieszkającego w Mieście Gubernskim Minsku, zawiadomić i poiasnić raczyli, gdyż wszelkie w tych przedmiotach informacye dla wczesnego wygotowania ogólnego do wzmienioney Kommissyi przedstawie się powinnego ziasnienia nie odbicie są potrzebne — Dostrzegając zaś na Tabellach teraz u mnie naydujących się, a w 1808 i 1809 latach sporządzonych, za Autentyczność których do czasu przyjęcia Archiwum Nieswieżkiego i rozpatrzenia się w onem, zaręczyć nie mogę) iż niemało summy zesłemu Oycu Xiężniczki Stefanii należące oparte są na Dobrach, których Właściciele przez Publiczne Gazety oświadczyli Taxę i Exdywizyą na zaspokoienie swych Kredytorow, w celu zapobieżenia skutkom mogącym w Massie Dóbr mną rządzonych nanosić stratę przez zwyczajnie na Sądach Exdywizorskich zapisujące się Ammissye, tak Sądy Exdywizorskie, iakoteż Debitorow, i wszystkich w podobnych Konkursach Wierzycieli, przez niniejszą Publiczną ostrzeżenie

obwieszczam, iż na wzmienionych w górze Tabellach nayduię do oświadczonych iuz dotąd Exdywizyow regulujące się następnę należności: a mianowicie u Trzaskowskiego za kupno Majętności Sawiczan czerwonych złotych 15,052 złotych 7 gr: 24 — U tegoż na Obligu czerwonych złotych 4000 — U Walentynowicza za Zasoianki Dnbinskie czerwonych złotych 1076 złotych 18 gr: 10 — U Bagniewskiego na Obligu ezer: 2000 i złotych 20,000 — U Morykonich Benedykta i Ignacego złotych 200,000 — U Morykoniego Józefa złotych 6000 — U Tyszkiewicza Janusza ezer: złotych 1000 u Wołodkowiczowey ezerwonych złotych 1200 — U Łopota za Dobra Rubiczewicze złotych 398,766 gr: 10. Osobno od tegoż za Obligiem czerwonych złotych 23,996 złotych 19 gr: 10, od Oskierki Podkomorzego za Obligiem na Dobrach Szacku złotych 86,666 gr: 20 — Datt w Minsku Roku 1814 gbra 17 dnia

Z mocy jeneralnych plenipotencyow Jan Chodako
Prezydent Sądu Gł. G. M.

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1. Metropolitalny Moliwski Rzymo-Katolicki Konsystorz awizuje prześwietną publiczność, że iesli by kto wiedział o życiu lub śmierci Axiny Innatowey przed sześciu laty od swego męża. Osipa Stepanowa, uszły; tedy, aby raczył o tém zawiadomić tuteyszą duchowną zwierzchność. Roku 1814 dnia 5 Listopada.

Assesor Kanonik Lew Sankowski.

Sekretarz Stanisław Zaręba.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakoyowanie Wierzycieli JWW. Hrabów Platerów Kanclerzyow Litewskich Remisą Sądu Głównego Witebskiego zgo Departamentu przeznaczony, po ułatwionych przedwstępnych z porządku rzeczy i zamiaru wspomnioney Remissy wynikających dopełnieniach, po rozwiązanych Aktach między Possessorami zastawnymi i arendownymi, po usprawiedliwioney w większey iuz prawie części między zbiegającymi się stronami Komportacyi papierów, po złożeniu oraz niektórych produktów; w porządku ekspedycyow się dopiero aktów z administracyi (dla dokładniejszego przygotowania się tychże stron Sessye kompletne do dnia 8 January 1815 roku odracząc, a celem pewniejszego zawiadomienia należęci mających prawo do Exdywizy w Krasławiu odbywającej się w kraju i za granicą naydujących się Pretendentów, ieszcze raz Awizacyą do gazet Peterzburskiej, Warszawskiej i Kuryera Litewskiego dać postanowiwszy, jako w przeciągu trzech miesięcy od datty dzisieyszey wziąć całą sprawę do oczewistey namowy spodziewa się, tak aby przed upłynieniem zamierzonego takiego terminu strony wszystkie konieczno bez żadney wymowki zebrały się i należnościow swoich sub amissione rei Remisą zadeklarowaną dowodziły po raz ostatni zastrzega — 1814 gbra dnia 7go w Krasławiu.

Jan Swolynski Sędzia Ziemski Dryzien. Exdywizor
Prezydujący.

Szymon Pakosz Sędzia Ziem. Połocki Exdywizor.

Joachim Bohdanowicz Sędzia Ziem. Lepel. Exdyw.

Ignacy Czyż Sędzia Ziem. Oszmiań. Exdywizor.

Konstanty Masłowski Pisarz Grodz. Zawiley. Exdyw.

Jerzy Ciellioa Exdywizor. Regent.

3. W Sądzie Ziemskim Wileńskim odchodziła Sprawa Konkursowa między Wierzycielami Zesłego WJX. Józefata Mirskiego Kanonika Wileńskiego, w której, ażeby tak Sukcessorowie, jako też wszyscy Kredytorowie pomienionego WJX. Kanonika Mirskiego sub Amissione causae, a Debitorowie, że w niestanności oczewisty nastąpi wyrok, a zatym niedogodności własney winie przypisać będą powinni, do iednoczasowey następney łączyli się rozprawy, uczyniono zastrzeżenie, żeby o tém każdego interessującego doszła wiadomość niniejsza trzykrotną podaje się awizacya.

5. Sąd Główny Litewsko - Wileński Departamentu drugiego, po przewołaniu Regestru Remissynego do ostatniego wpisu, że wkrótce przystąpi do Sądzenia z dalszych Regestrow Spraw Appelaoyynych, o tym strony interessowane uwiadamia — Nowembra 13. dnia 1814. Roku.

Sowietnik i kawaler Wincenty Rogalski.

Regent Ignacy Choroszewski.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w Degulach existujący, lubo w uprzedniej awizacyi o wzięciu do namowy w dniu 20 8bra roku idącego Kredytorów

JWW. Morykonich ostrzegł, gdy jednak odbywanie produktów, aż do dnia 31go 8bra przeciągnęło się, a na napisanie Replik strony prosiły czasu, dla tego Sąd dzieło swoje do dnia 12go Januaryi roku 1815 zawiesił, w jakiej dacie zjechałszy do Degul miejsca Juryzdykcyi do słuchania Replik oraz przystąpi i nieodwłócznie w przeciągu kilku dni, na namowę wezmie, o czém przez Kuryera Litewskiego wszystkich JPP. Kredytorów uwiadamia. — Datt 1814 8bra 31go dnia. Mateusz Woynowski Ziem. i Grodz. Zawileyski oraz Exdywizyi Regent.

2 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na podział majątku JW. Józefa Bułharyna Marszałka Powiatu Prużańskiego między Jego Kredytorów, Dekretem Sądu Głównego drugiego Departamentu Grodzieńskiego wyznaczony, w terminie z odkładowego Dekretu wypadającym, na dniu 31 8bra terażniejszego roku; Juryzdykcyą swoją — w Dobrach Czachcu Powiatu Prużańskiego Gubernii Grodzieńskiej ufundował i po załatwieniu niektórych Akcessoryjnych kwestyi, przystępując do słuchania Produktów, zawiadamia przez niniejsze ogłoszenie wszystkich Kredytorów i Pretensorów JW. Bułharyna Marszałka, że w terminie terażniejszym jako powtórny, ile bydy może najprędzey, dzieło sobie poruczone ostatecznie ukończy, a dla niestawiających i z pretensyami do niniejszego Sądu nieprzychodzących Kredytorów, skutkiem Remissyjnego Sądu Głównego Dekretu Ammissya zapisana będzie — Datt w Czachcu 1814 miesiąca Nowembra 3go dnia.

Ignacy Imbra Regent Sądu Głggo 2go Departamentu Grodzieńskiego i Exdywizor.

2. Sąd Graniczny Taxatorsko-Exdywizorski, w Dobrach JW. Stanisława Graffa Judyckiego Kamień zwanych eksystujący, po długim oczekiwaniu, tak ze strony JW. Graffa Judyckiego w uposobieniu przyzwoitej gotowości, iakoteż niektórych Kredytorów, mimo bliskość od miejsca Juryzdykcyi mieszkania, z dopominkami swych należności niewchodzących, doświadczać opieszłości, a zamiarem przybliżenia ostatecznego w tym dziele końca powodowany, przez wyrok swój w dniu piątym idącego miesiąca ogłoszony, od dnia 11 presentis, Obliczenie przychodów i rozchodu w czasie rządów W. Steinickiego i z Administracyi W. Wersockiego w dobrach Kamieniu exekwowanych zająć się postanowiwszy, odbycie tych aktów po dzień 1 xbra roku terażniejszego zadeklarował a zaś od dnia 1 xbra do dnia 20 tegoż miesiąca na słuchanie produktowych, i odpowiednich głosów czas przeznaczywszy, wspomniany dzień 20 xbra na wzięcie całej sprawy w przyeypną namowę, chociażby z instancyi jedney strony determinował, ażeby zatem wszystkie strony do niniejszego konkursu stosunek mieć mogące, ze wszelkimi dowodami i zupełną gotowością, na wyrażony dzień pierwszy decembra stawali po raz ostatni pod utratą rzeczy ostrzegając: że po upływniu 20 dni czyli na zaintrzy tym terminie żaden dopominek prawny przyjęty nie zostanie zapowiada. Powodem zaś ustalych w Administracyi dobr Kamienia funduszów, i wyexpensowaniu już od zastawnych hrabstwa Hłuckiego possessorów po pół rubla srebr. od tysiąca złch wniesionej składki, na sumpt sądowy na ręcznych wierzycieli po kopieiek 75 od tysiąca, a zastawnym Possessorom po Kop 25 srebreni z obowiązkiem nayrychleyszey pod karą sprzeciwienstwa opłaty, i zzapewnieniem przyjęcia tego wydatku do ogółu należności każdego wierzyciela przeznaczył; więc ażeby wszyscy Kredytorowie nie składając się niewiadomością, takowe postanowienie za przybyciem swym na wyrażony termin do Kamienia skutecznili tychże wszystkich wierzycieli i przygraniczników obwieszcza, że w zdarzeniu nieuczynienia takowej składki, Sąd bez Sumptu w eksystencyi swej przyczyny samychże wierzycieli trwać niemogąc, po odniesieniu się w Sąd Główny 2go Departamentu Gubernii Minskiej przerwać swą czynność przymuszony zostanie. Ru 1814 Mscu 9bra 9 dnia

Rafał Gordziakowski Exdywizor przydujący.
 Józef Rudnicki Sędzia Normalny Pttu Bobruya. Exdywizor.
 Jerzy z Kalnik Soroka Sędzia Ziem. Oszm. Exdywizor.
 Samuel Kostrowicki Exdywizor.
 Józef Strupinski Sędzia Grodz. Pttu Oszm. Exdywizor.
 Mateusz Bogucki Sądu Gł. Litt. i Exdyw. Regent.

O S W I A D C Z E N I A.
 2. Roku 1814 9bra 14 dnia — Na podany ze strony JW. Józefa Wołodkowicza Marszałka Gubernskiego Minskiego w Ru idącym 1814 Julii 4 do Gazet przeciwko mnie niżej podpisanej Manifest, tyle się odpowiada — Nic innego w nim naydywać niemożna, iak niepowszoigniony zapęd — Tym od lat już kilku mąż mój prowadzony, nie tylko duszę swoją zdaie się nasycać, ale różne z nich koncupując sceny (z pewnemi coraz odmianami) stąra się tylko bawić Publiczność — Pozbawiona spokojnego pożycia, wyzuta z swobodnego majątku, skrzywdzona w rozwodowej Sprawie na honorze, w końcu zupełnie opuszczona przez Męża, tym bardziej zamilczec krzywd moich nie mogę, gdy ten nowemi ie ożywia zrzędy — Sam for-

telnie przedemną i Kredytorami swoimi (iak te nayrzedczywisciey dowodzi list własnoręczny w Roku 1812 Februar: 3 do Officyalisty JPana Wroblewskiego pisany, w Sądzie Głównym Litt: przy odchodzącej Sprawie protestowany) poddawszy się pod Exdywizyą, mnie zagradza godziwego i koniecznego ratunku — Sam niezliczonemi sposobami dążąc na zgubę moją i tychże Kredytorów, smie przeciwnie wrazać, iakoby odemnie zapowiedziany Konkurs, jest obrócony ku ich szkodzie i oszukaniu — Nagania poczynione przezemnie nadgrody Plenipotentom i Kommissarzom, którzy opuszczoną i przesładowaną przez niego bronią i zastępując żonę, w miarę ich poświęcenia się, dosyć ograniczenie są nadgrodzonemi — Ja zaś inaczey o moich postępkach i zamiarach sądzę, i inaczey spodziewając się też samą Publiczność, do której mąż mój tylekroć przemawiał, naklonioną styżec, tak chciałabym sobie konkludować — Jeżeli exdywizyą moją zadeklarowała, i ta mi już dana, więc otwarcie, rzetelnie, bez niczyjey zdrady, nie dla oszukania Kredytorów, ale dla ich rychley i powinney satysfakoyi — Nieszczędzilam niczego ooby im miało zawodną iaką wystawiać nadzieię; za upadkiem wszakże zdobytey, na mnie nieprawey komplancyi, exdywizya mi niepotrzebna — Ofiara ta przedczesna ze stratą własną, iedynie dla spokojności i dogody wierzycieli zrobiona, iest nader wielką i świętą — niech zatem publiczność wzajemne nasze pisma raczy uważać za takie, iakimi one są — Niech na ich zamarkowanym rysie przekonania swiego nieopierając, zechce oierpliwie doczekać końca, którego w zbliżonym już dosyć momencie, przez Juryzdyczną opinią, odkrywając prawdziwe każdego z nas intencye, a z niemi weryfikując rzetelne skutki, będzie zdolniejszym wyswiecić, co nasze i Kredytorów naszych zrządziło nieszczęście — Dattum w Wilnie ut supra.

Karolina z Hrabów Brzostowskich Wołodkowiczowa.
 Roku 1814 Mscu 9bra 17 dnia. Po odwołaniu Sądów przed Aktami Ziem. Pttu Wileń. stawiając osobiście W. JPan Mikołay Umecki Porucznik b. W. Polch, takowy Remanifest do Akt podał.
 Przyjąłem Adam Danksza Ziem. Pttu Wileń. Regent.

3. Excerpt z Protokółu Potoczego Ziemskiego Powiatu Słuckiego Oświadczenia w dacie poniżej wyrażoney zaniezionego, pod pieczęcią Urzędową Ziemską Powiatową Słucką, za opłatą Poszln stronie potrzebującej iest wydan.

Roku tysiąc osmset czternaścatego Miesiąca Octobra dwunastego dnia przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskimi Powiatowemi Słuckimi Oświadczenie w Anieniu JW. Jmósć Panny Julianny Buczynskiej Administratorki, za Ukazem Kollegialnym wybraney, oraz całego Zgromadzenia Zakonnie Nieswiskich Reguły Oyca S. Benedykta, czyni się z następnych powodów — w Roku Tysiąc siedmset dziewiędziesiąt siódmym Mscu Aprila szesnastego dnia zesli z tego Swiata JW. Michał i Katarzyna Bernowiczowie, Aktualni Stanu Konsyliarze, oraz Marszałkowsstwo Powiatu Słuckiego, summy tak funduszowej w części, iako też Manualney, a w ogóle sto tysięcy złotych Polskich, zapożyczywszy rękodajnie, u zeszej JW. Xieni Eufemii Szaniawskiej, i całego Zgromadzenia Zakonnie Konwentu Nieswiezkiego; oddanie tej summy ewilkcyą na Dobrach Hrozowie, i wszelkich Dobrach, oraz J. nekwiatacy ureczając w przypadku nie opłacenia tej summy w Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt osmym, Mscu Aprila szesnastego dnia, opisali — Stało się iż Klasztor Benedyktynek Nieswiskich niebył natrętnym zdigoia z lokaty swey summy, a zesli JW. Bernowiczowie pod eksystencyą Xieniow Eufemii w całku, a pod życiem Scholastyki Szaniawskiej opłacaiać w części procenta, kiedy tém samem okazowali pewność lokaty, nie troszczył się Klasztor o bezpieczeństwie funduszowej i manualney swey summy, lecz zgon Xieni obu Szaniawskich, wybranie na ten Urząd Abundancyi M. skiej, zmiana miejscowych Plenipotentów, i Kommissarzów, oraz postanowienie za Plenipotenta, nie wiadomo z iaką mocą, a razem i Kommissarza W. Józefa Dukszynskiego, inną zupełnie dla Klasztoru zrodziło postać: zesła bowiem Abundancya Minska Xieni, czy to przez słabość zdrowia, czyli też nadto zaufając W. Dukszynskiemu, nie nadto wiele myślała, a może i mipsy mogąca myślić o poprawie Klasztornych interesów; w ustawicznych tylko, a bezkutecznych cierpieniach i przykrościach od swiego stugi; koncząc życie, prawie w pół Roku urzędowania, zostawiła Klasztorowi po sobie wszystko w nie porządku, do iakiego starano się zawsze Konwent naklonić i tego dokazano — Wybraną została Xienią JW. Teofila Kosciuszkwówną, ale i ta chcąc dzwignąć Klasztorne interesa do upadku zbliżone, nie tylko tego dokazać niebyła w stanie, lecz nadto osoby nieukontentowane, a między którymi W. Dukszynski, do tyła potrafiły, że tę szanowną Matronę od Urzędu suspendowano, a na ięy miejsce przeznaczo no Administratorki; ponieważ iednak Rząd zupełny nad ogólnemi Dobrami, i interessami nietylko W. Dukszynskiemu nie był odiyty, ale nadto Archiwa Klasztorne wszystkie przez tegoż Dukszynskiego pod zawiadawstwo, pierwo bez opisanja zabrane,

wńów onemu poruczone zostały; Interessa więc wszystkie w nieładzie, papiery rozsypane, a dobra przy nieprawnym władaniu, adla Zakonie najuciążliwiej, w ręku W. Dukszynskiego zostały. Jedniakowóż Teofila Kościuszkówna Xieni, przed wtargnięciem do Kraiu Nieprzyjaciela usiłowała koniecznie z Sukcessorami JWW. Bernowiczów, rozpocząć proceder, i tego dokazała. Wydane zostały pozwy do Ziemstwa Słuckiego, ale wszczęta rewolucya w Kraiu, i przedłużenie wojny, uczyniło to wszystko bezskutecznem; posledniej zaś, gdy rzeczona Teofila Kościuszkówna Xieni pozbawiona została i cienia Rządu, choć go istotnie co do papierów i Dóbr w ręku nie miała, Jey Następniice w tytule Administratorek, nie myśląc, a może i nie mogąc również myśleć, o tey i innych summach, zwyczajnie iak Zakonnice, nigdzie wydając się nie mogąc, a tém samém i wiadomościów nie posiadając, nie tylko nie uczyniły, lecz nadto sam W. Dukszynski, któremu nie mogły być niewiadome Ustawy Kraiowe, który stanowił Arbitralnie wszystko, a który mógł i wiedzieć był koniecznie powinien, o wszystkich obrótach Klasztornych Debitorów, nieuczynił o summach żadnych zabezpieczających ich środków, co większa nie wniósł nawet do Oblaty, ani jednego ani wszystkich Obligów; lecz mało na tém, gdy za Ukazem Kolegialnym zebrała się w Roku miniejszym do Klasztoru Zakonnice Nieswizkich Kommissya, chociaż ze strony Zakonnic i Kommissyi było rekwirowano oddanie Archiwów, lecz W. Dukszynski, dzisiejszy Graniczny Sędzia, nie dopełniał tego; i na szkodę Klasztoru dopełnić nie chciał; mało zaś dbając o summy funduszowe i manualne: obojętnym okiem pozierał i nato, kiedy prawie ze wszystkich stron przygraniczający, w przeciągu lat trzech, więcej niżeli Włók kilkanaście, używalney Klasztorney zabrali Ziemi. Te smutne dotkliwosci odkryły się dopiero po czasie, ale naydotkliwszą było wiadomością dla Klasztoru, gdy przyjaźni Zgromadzeniu, w dodatku Gazety Kuryera Littgo Sub Numero pięćdziesiąt siódnym wyczytawszy ogłoszoną przez Minską Skarbową Jzbe przedaż Maiątku Hrozowa i Sciepkowa Dziedzictwu JWW. Bernowiczew uległego, dali zrazem wiadomość i Klasztorowi, Smutne to doniesienie dało poznać Zakonnikom, że Oblig im od zeszyłych JWW. Bernowiczów służący, oblatowany pewnie nie jest, boby Jurydykcyja, pod której wiadomością Dobra dłużnika leżą, niewydała urzędowego Świadectwa — Boiazń więc iesli nie utraty w całku sta tysięcy złotych Polich, lub od niey procentu, tedy obawa, rozwlekłego Processu, kazała Oświadczającej się, pójść z doniesieniem o tym ważnym wypadku, do swojej Dyecezalney Zwierzchności, a zyskana rezolucya nakazywała przedstawić wszystkie okolicznosci, oraz obawy, miejscowemu Administratorowi. Przybył i ten do Nieswiza, odkryto wszystko, co odkryć można było, ale i ten bez papierów, bez Archiwów, słowem bez żadney wiadomości, informując się od uproszonego Plenipotenta, dopytał tę pewność, że na JWW. Bernowiczach już pierwszy Contumacyyny Roku tysiąc osmset czterna-tego, Mśca Julii trzeciego dnia w Sądach Ziemskich Słuckich zakroczyl Dekret. Wypadało więc z porządku, zacząty, acz niedawno, konkludować proceder: ale JWW. Bernowiczowie znając iż nie mogą odeprzeć sprawiedliwej Zakonnic pretensyi, a chwytając się dogodnych tylko dla siebie środków, starają się przeciąć wszystko, aby Konwikcyja niepadała na Maiątkach, Bobowni, Starosielce i dalszych — Przewidując zatem Klasztor, iż tymczasowie może mieć trudność, w rozciągnięciu swoich Konwikcyów, zmuszony jest przez niniejsze Oświadczenie żalać W. Sędziego Dukszynskiego, iako pierwszazę tworząc swej straty; pomawiać Jego czynnoscie wszystkie, któreby stały się szkodliwemi oraz uciążliwemi. Niechętnie ale z musu żalała także Klasztorcie wszystkie osoby, które się również przyczyniły do iego cierpien i nieszczęść, żalała JWW. Bernowiczow, którzy na zakrocie Maiątku swoich Rodziców, a Debitorów Klasztornych, już pod różnymi pretextami staraią się osłaniać mienie dłużników — Żalając zaś, nim zwyczajnemi drogami, a przez Ustawy wskazanemi pójda Zakonnice przez wszystkie szczeble po uzyskanie należności, nim zyszczą sprawiedliwość w Jurydykcyach — Oświadczają ieszcze przed Sądem i Powszechnością, że summy oraz Maiątki Duchowne są pod szczególną JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Opieką, że one nigdy zaginąć u nikogo nie mogą, że wreszcie ktobykolwiek miał chęć kupienia Maiątku Hrozowa, Sciepkowa i dalszych, lub innym iakim prawem zająć, zawsze oto Zakonnice na dzierżawcach dochodzić będą swej należności, a przy tém znać daią, iż nawet na tych osobach, które się do strat przyczyniły, poszukiwać będą onychże — To Oświadczenie z mocy Plenipotencyi podpisuję — Graniczny i Ziemski Powiatu Słuckiego Regent — Adam Dobkowski —

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

1 JO. Xiężna Jmość Marya z Sapiehów Puzynina,

gdy znajduie w dodatku Kuryera Litewskiego w prowadzone pismo pod nazwiskiem ostrzeżenia w imieniu W. JPanu Tomasza Dybowskiego, znajduie za rzecz naypotrzebniejszą odpisać przeświadczając publiczność o nie regularnym postępowaniu tegoż W. Tomasza Dybowskiego, który będąc tylko tradycyjnym Posesorem na Korzyści, za Summę sześćdziesiąt cztery tysięcy złotych Polskich, nie należy do puszczy, ale owszem z oney winien dać usprawiedliwienie Dziedzicowi, a dla pokrycia szkodliwych porobionych frymarków takowe na świat wydaie kłamliwe ogłoszenie, aby więc publiczność nie rozumiała, że W. Tomasz Dybowski, iaką ma część na tym dziedzictwie, któraby mu nadawała moc bronienia takowej puszczy, a bardziej, aby ta sama publiczność przeświadczyła się o upływających latach temu W. Dybowskiemu dla nie opłacenia przez lat ośm po pięć tysięcy kilka set złotych presuperuujących intraty listem tradycyjnym obwarowanej, dla teyże Xiężny Jmości, w czym nie widząc potrzeby zamilczenia, iako na zarzut niesprawiedliwy niniejszym ogłoszeniem, oświadczam powszechności datt w Wilnie miesiąca gbra dnia 19go roku 1814.

Podaje do Gazet Piotr Kolenda.

3 Ru 1814 Nowembra 3 dnia uwiadomienie z odczwą do Familiów WW. Wilbików i Morgiewiczów.

W. JPan Zygmunt Wilbik Porucznik b. woysk Pol. skutkiem nieszczęśliwych dla siecie wielorakich wydarzeń, będąc osłabionym na zdrowiu i umyśle, gdy u XX. Bonifratrów Wileńskich w roku 1812 żyć przestał — Niżej piszący się mając syna iego Waleryana Wilbika z matki W, z Morgiewiczów Wilbikowej (w przódny meża zmarley) Urodzonego, w Domu swoim Golminiach Alias Zyżnopolu zostawionego, gdy niewiedział gdzie się znajduie po Oycu Familia, zgłaszał się nieraz do Familii po matce toiest do WW. Morgiewiczów w Powiecie Kowieńskim w maiątku Nisko Dworcu mieszkających, iżby ci iako mający tego nieletniego Waleryana Wilbika po matce fundusz, tak iego samego odebrali iakoteż różnie rozrzuconey po oycu ruchomości dochodzili. — Lecz kiedy żadney po tylokrotnych odczwach nieodbiera odpowiedzi, znajduie się w obowiązku przez publiczniejsze zgłoszenie się wzywać Familie tak WW. Wilbików iakoteż WW. Morgiewiczów iżby raczyli zjechać do maiątku Golminian alias Zyżnopolu w Powiecie Upitskim w parafii Kryniczynskiej położonego, już dla odebrania nieletniego sierotę JP Waleryana Wilbika, iakoteż pozyskania wszelkich pozostałych po iego oycu funduszów do wyświecenia których, ile wiedzieć mogą, nieubliżę moiej rzetelney pomocy piszący się Tadeusz Bystram b. Prezydent Ziem. Pttu Upit.

3 W handlu nowozależonym Tichona Zaycowa, w domu niegdys Jocherowej pod Nrem 13 w mieście Wilnie na przeciw pałacu JW. Hrabini Brzostowskiej Starosciny Puńskiej, idąc ku Ostrey Bramie położonym, znajduią się świeżo transportowane Konfitury Kijowskie, w różnym gatunku z fruktów i Jagod na Sucho i w Ulepie smażone, oraz Syrop do wody wielu gatunkowy, dostać tego można w każdej porze za bardzo stosowną cenę.

2 Jest do przedania karetta poczwórna, mało używana, dobrej roboty — życzący zechce się udać do niżej podpisanego, mieszkającego w domu JW. Wysockierowej na ulicy Sawicz na dole.

Maciej Raczkowski.